

Színek és jelentésük

Múzeumi foglalkozás festmények
tanulmányozásához

Dr. Vadász István, múzeumigazgató

Kiss Pál Múzeum,
Tiszafüred, 2011

1. **A kompozíció (=összeállítás) az elemek (=tárgyak) olyan elrendezése egy művészeti alkotásban, ami kifejez valamit: érzéseket, gondolatokat.**

2. **Az összeállítás során 6 vizuális (=látható) elemet alkalmaznak:**

- **Alakzatok** – geometriai (mértani) vagy az élek által adott területek
- **Vonalak** – a szem mozgását vezető elemek
- **Írányok** – függőleges, vízszintes vagy átlós
- **Méreték** – az elemek egymáshoz viszonyított nagysága
- **Textúrák (felszínek)** – anyagminőség, ami egyfajta tapintási érzetet közvetít
- **Fényértékek** – a sötétebb és világosabb fények erőssége
- **Színek** – árnyalata és erőssége

É
R
Z
E
L
E
M

É
R
Z
E
L
E
M

„A szín egy érzet, amely az agy reakciója a fényre.”

- Három alapszín: vörös, zöld, kék
- A legtöbb ember hét színt lát a szivárványban. Ezek: vörös, narancs, sárga, zöld, cián (vagy türkizkék), kék, ibolya (vagy lila vagy indigó).
- Öt további szín: a rózsaszín, a barna, a szürke, a fekete és a fehér.
- A megkülönböztethető színek száma száznál is több lehet.

**A színek gondolatokat,
érzelmeket, érzéseket
is közvetítenek.**

**Görög eredetű
szóval**

**szimbólumok,
jelképek.**

De mit is

fejeznek ki,

mit is jelentenek

a különböző színek?

- **Vörös („piros”) = vörös: 7 – zöld: 0 – kék:0**

A vörös (piros) szín jelentése:

- A piros a vér és a tűz színe, de párosítják a veszéllyel, a szerelemmel, és a háborúval is. Képes a vérnyomás emelésére, növeli a légzésszámot. Képes az embert a gyors döntésre sarkallni.
- Használják a veszélyforrások jelzéséhez, pl.: a közlekedési lámpákon. A piros világos árnyalatai az élvezetet, a szenvedélyt, a szerelmet jelképezik, a sötétebb árnyalatok a dühöt, az erőt, a bátorságot vagy a rosszakarást jelentik.

- **Narancssárga = vörös: 5 – zöld: 3 – kék: 0**

A narancssárga szín jelentése

- Ötvözi a piros által sugallt energiát, és a sárga boldogságát. Esetében örömré, napfényre, pálmafákra gondolunk.
- A lelkessedést, a boldogságot, az elragadtatást, a kreativitást, és a sikert, bátorítást jelenti. A narancssárga szín növeli az agyban az oxigén mennyiségét, élénkít, és szellemi aktivitást idéz elő.
- Feltűnő szín, ezért a formatervezők is előszeretettel használják.

- **Sárga = vörös: 3,5 – zöld: 3,5 – kék: 0**

A sárga szín jelentése

- A napsütés színe.
- Örömmel, boldogsággal kötik össze.
- Meleg hatást kölcsönöz, és erőt ad.

Használják a gyermekeknek szánt pihenőeszközöknél.

- Sötétebb árnyalatai hanyatlást, betegséget, elhagyatottságot jelentenek.
- Világos, igazi figyelemfelkeltő. Ha túl sokat használják, a sárga már zavaró is lehet; például a kisbabák többet sírnak egy sárga szobában.
- A sárga a legfeltűnőbb egy fekete háttér előtt, ezért használják figyelmeztetéseknel ezt a színekombinációt.

- Zöld = vörös: 0 – zöld: 7 – kék: 0

A zöld szín jelentése

- A zöld a természet színe. Fejlődést, harmóniát, szemtelenséget, termékenységet, reményt jelent.
- Az emberi szem számára a legpihentetőbb szín.
- A zöld szín jelenti még a tapasztalat hiányát, amire a legjobb példa, hogy „*zöldfülű vagy még*”.
- A zöld ellentéte a **pirosnak**, biztonsági eszközöknél; például ez a színe a szabad átkelésnek az úttesten.

- **Türkizkék (Cián, „kékeszöld”) = vörös: 1 - zöld: 3
- kék: 3**

A türkizkék jelentése

- Segíti a tudat kiteljesedését, nyitottságot közvetít, feloldja a keserűséget, megszabadít a lelki terhektől.
- A türkiz színnel szimpatizálók képzelőereje nagy, kreatív, népszerű személyiségek, akik a dolgok mélyére látnak, és könnyen megértetik magukat mindenkivel.

- **Kék = vörös:0 – zöld: 0 - kék:7**

A kék szín jelentése

- A kék az ég és a tenger színe. Szimbolizálja a reményt, a hűséget, a bölcsességet, bizalmat, az intelligenciát, a becsületet, az igazságot, és a mennyet. Kéket használunk a reklámokban, a tisztaságot jelképező szimbólumokban.
- A kék a férfiak színe; ez erősen elfogadott közöttük. A sötétkék a bölcsességet, a szaktudást és a stabilitást jelenti; ez a kedvező szín az egység kifejezéséhez.

- **Ibolya (lila, indigó) = vörös: 2 – zöld: 1 – kék: 4**

Ibolya (lila, indigó) jelentése

- A mértékletesség színe.
- Egyensúly a föld és ég között (a hajnali és az esti ég színe), az értelem és a vágy, a bölcsesség és az érzelmek között.
- Jelenthet intelligenciát, tudást, vallási áhítatot, szentséget, alázatosságot, bűnbánatot, fájdalmat, nosztalgiát.
- A kereszténységben az igazság, a böjt, a szomorúság és a várakozás kifejezője (Advent 1., 2. és 4. vasárnapja színe).

- **Rózsaszín = vörös: 4 - zöld: 2 - kék: 1**

A rózsaszín jelentése

- romantika, idealizmus
- szerelem, ragaszkodás
- barátság, békeszeretet, hála
- Illetve nőies tulajdonságokat,
- passzivitást is jelent.

- A halvány rózsaszín csökkenti az agresszivitást, ezért tökéletes tónus a gyermekszobákban.
- Élénk változata pedig nagy önbizalommal rendelkező nőt jelképez.

- Barna = vörös:2 – zöld: 0,3 – kék: 0,1

A barna jelentése

- A föld színe: ebből adódik anyaság, gondoskodás, termékenység, szorgalom jelentése.
- Már az ókorban felveszi a vezeklés, az egyszerűség, az alázat értelmet.
- A középkorban az alábbi jelentések tartoznak hozzá: hallgatagság, az evilági hívságok megvetése, szegénység; ezért lesz a ferences szerzetesrend öltözetének színe.

- **Szürke = vörös: 2,5 – zöld: 2,5 – kék: 2**

A szürke jelentése

- A hamu és a köd színe, ezáltal a szomorúság, a melankólia, az unalom, a fásultság, az egyhangúság jelképe.
- A keresztény szimbolikában a test halálát és a lélek halhatatlanságát jelképezi. Ebben az értelemben vált az egyházi közösségek, a rendek megkülönböztető színévé.
- A szürke a színek ellentétéként a semlegességet, a hétköznapiságot jelenti.

- **Fekete: a természetes fény érzékelésének teljes hiánya**

A fekete szín jelentése

- A fekete a halált, a betegséget, a gonoszságot, ugyanakkor az eleganciát jelenti. Használják háttérként, kiemelő színeként. A fekete ruha eleganciát jelent, és vékonyabbnak látszunk benne. A fekete ellentéte a fehérnek, sárgának és az összes világos színnek.
- A fekete a perspektíva és mélység érzetét kelti, de egy fekete háttér csökkenti az olvashatóságot. Egy galériában vagy kiállításon a fekete vagy szürke jó háttér lehet, mert kitűnik belőle a többi szín. A fekete nagyon jól ellentétben áll a világos színekkel.

**A fekete narancssárga vagy
piros – vagy egyéb más
erős – színekkel
összehozva egy nagyon
agresszív színsémát adhat.**

- **Fehér – a természetes szín teljes spektrumának visszaverődése**

A fehér szín jelentése

- A tisztaságra az ártatlanságra, a jóságra, az egyszerűségre, és a szüzességre gondoljunk. A tökéletesség színének tartjuk.
- Ezek mellett a fehér szín a biztonságot is szimbolizálja. A feketével ellentétben leginkább pozitív jelentése van. Sikeres kezdetet is jelenthet.
- A hűség, kötelességtudás jelképe is.
- A hirdetésekben a fehér utalhat a frissességre és tisztaságra, mert egyben a friss hó színe is ez.

- A színek **befolyásolják hangulatunkat, érzéseinket, lelkivilágunkat.**
- Vannak színek amelyek természetünkhöz közelebb állnak, amiket szeretünk, és vannak amiket elutasítunk. Ám ezek **életünk során is változnak,** gyerekkorunkban egész más színek a kedvenceink, mint huszonéves korunkban.
- Hangulatunktól, élményeinktől függően is **pillanatonként változhat az a szín, amit a legszívesebben látunk.**

http://www.lelkititkaink.hu/szin_teszt.php

Köszönöm a figyelmet!